

Sissejuhatus filosoofiasse

Loengukursus on sissejuhatus filosoofilise mõtlemise juurde ja tutvustab Euroopa filosoofilises kirjanduses väljakujunenud filosoofia põhimõisteid ja valdkondi. Uurime selliseid teemasid ja küsimusi nagu õnn, elu mõte, ilu, õiglus, asjade loomus ja olemus, nende olemine, meie teadmiste võimalik ulatus, keele ja tegelikkuse vahekord, jne. Kuulajad saavad lühiülevaate euroopaliku filosoofia ajaloost ja filosoofia põhivaldkondadest: ontoloogia, epistemoloogia, eetika, poliitikafilosoofia, esteetika, religioonifilosoofia ja filosoofiline antropoloogia.

Filosoofia tundmaõppimine tähendab vägagi erinevate teadmiste ja oskuste omandamist:

1. Loengute kuulamine peaks teil aitama sisse elada filosoofia kõige olulisematesse teemadesse, ning loodetavasti aitavad need loengud teis tekitada teinekord üsna abstraktsete filosoofiliste teemade jälgimise ja arusaamise võimeid. Selle kontrollimiseks ja harjutamiseks on iga loengu kohta koostatud kordamisküsimused, millele teil tuleb vastata.
2. Filosoofiliste tekstide lugemise kohustus tekitab teis loodetavasti selliste tekstide lugemise harjumuse ja neist arusaamise võime. Viimase kontrollimiseks ja harjutamiseks on ka tekstide kohta koostatud kordamisküsimused.
3. Lisaks passiivsetele filosoofia vormidele nagu kuulamine ja lugemine on väga oluline omandada aktiivseid filosoofilisi harjumusi, milleks on filosoofiliste seisukohtade kujundamine ja nende väljendamine erinevates kirja- ja kõne žanrites, argumenteerimise- ja analüüsi oskus. Sellel eesmärgil kuuluvad iga loengu juurde ka ülesanded, kus te peate millegi kohta oma enda seisukohta filosoofiliste vahendite abil väljendama.

Videoloengute kuulamiseks on vaja kõrvaklappe või arvutikõlareid. Samuti on nõutav Adobe Flasplayer'i olemasolu, mida saab tasuta alla laadida

siit: <http://get.adobe.com/flashplayer/?promoid=BUIGP>

TEKSTID ISESEISVAKS LUGEMISEKS

2. Albert Camus, Sisyphose müüt, (Tallinn: Perioodika 1972, Eesti Raamat 1989, Varrak 2008); peatükid “Absurd ja enesetapp” ja “Absurdi müürid.”
3. Emil Mihai Cioran: Lagunemise lühikursus (Tallinn, Vagabund 2002), peatükk „Lahtiütlemine“
4. Bibihhin, Maailm, I loeng (Looming 11'98)
5. Blaise Pascal, Mõtted, (Tallinn, Hortus Litterarum, 1998) Brunschvicgi 1897 aasta numeratsiooni järgi: 72, 89-102, 139-153, 252-253, 365-367, 346-348, 397-399, 409-424.
6. Friedrich Nietzsche, Ecce homo (Tallinn, Vagabund, 1996), peatükid “Miks ma saatus olen,” “Miks ma nii elutark olen.“
7. William James, Pragmatism ja elu ideaali (Tallinn, Vagabund 2005) loeng „Mis teeb elu tähendusrikkaks?“
8. Seneca, Moraalikirjad Luciliusel: (Tartu, Ilmamaa 1996 ja 2006): kirjad VIII, XVI, LXXIV, LXXVII, LXXVIII, XCII, XCIX, CIII, CVII.
9. Sartre, “Eksistentsialism on humanism” (Vikerkaar 10-11'04).
10. Platon, Teosed 1 (Tartu, Ilmamaa 2003): Phaidon: 57a – 84d ja 114e – 118a.
11. Martin Heidegger: Sissejuhatus metafüüsikasse (Tartu, Ilmamaa 1999): §1 – 9.
12. Herakleitos, fragmendid (www.ut.ee/klassik/eelsokraatik/)

13. Platon, Politeia, VII raamat, 514a - 521b (Akadeemia 9'97).

EKSAM

Eksamit on võimalik sooritada kahel moel:

1. Te laete oma ülesanded üles igal nädalal nõutud tähtajaks, sel juhul moodustub eksamihinne jooksvalt teie ülesannetele antud hinnetest. Lisaülesannete tegemine ei ole kohustuslik (va filosoofia üliõpilased), kuid soovitatav ja annab kokku kõrgema hinde. Eraldi eksamit sessi ajal tegema ei pea.

2. Kui te ei saa mingil põhjusel igal nädalal kaasa töötada ja õigeteks tähtaegadeks oma ülesandeid siia keskkonda üles riputada, siis peate sooritama sessi ajal eksami, kus on sarnased, kuid mitte samad küsimused, mis iganädalaste ülesannete juures. Küsimused on loengute ja loetud kirjanduse kohta. Parema hinde saamiseks peate eksamile kaasa tooma väljaprintitud essee.

Esimene moodus eksami tegemiseks on strongly recommended, lihtsam ja teile kindlasti kasulikum; kasutage teist varianti ainult hädaolukorras.

HINDAMISEST

Kui te töötate kaasa regulaarselt ja ei pea eksamile tulema, siis moodustub hinne teile antud hinnete keskmisest samal skaalal. Kui teil on sooritatud enamus lisaülesandeid, siis lisatakse keskmisele hindele 10 punkti. Kui teil jääb kursuse jooksvul õigeks tähtajaks üles laadimata 4-6 jooksvat ülesannet, lahutatakse teie keskmisest hindest 10 punkti; kui 7-9 ülesannet, siis 20 punkti, ja kui 10-12 ülesannet, siis 30 punkti.

Eksamitöö hindamise alused selgitakse vahetul eksamikuupäeval auditooriumis. Vt. ka ülalt teadaannet eksamisessiooniks.
teadaannet eksamisessiooniks.

I SISSEJUHATAV LOENG

1. Kuulake esimest loengut: ja vastake loengu põhjal koostatud küsimustele.

- Milliseid teadmise tüüpe on olemas? Millise teadmise tüübi kohta käib sofia – tarkus, mis sisaldub sõnas filosoofia?
- Milline on klassikaline ettekujutus teadmise tüübist, mida kutsutakse tarkuseks?
- Kuidas filosoofiaga alustada? Milliste filosoofide seisukohta selles küsimuses te teate?
- Mis on eksistentsiaalne situatsioon ja millised filosoofid seda määratlevad?
- Milline on postmodernistlik kriitika filosoofia essentsialistliku määratluse kohta?
- Milles seisneb filosoofia elitaarsuse probleem? Milline on teie seisukoht selles küsimuses?

2. Lugege põhjalikult järgmisi tekste ja vastake küsimustele nende tekstide kohta:

Albert Camus, Sisyphose müüt, peatükid “Absurd ja enesetapp” ja “Absurdi müürid.”

Blaise Pascal, Mõtted, Brunschvicgi 1897. aasta numeratsiooni järgi: 72, 89-102, 139-153, 252-253, 365-367, 346-348, 397-399, 409-424 .

Pascal käsitleb inimese eksistentsiaalset situatsiooni kui keskmist seisundit kahe äärmuse vahel (looduse, teadmiste ja muude võimete suhtes). Selgitage!

- Mida peab Pascal inimese loomuseks? Millega ta seda põhjendab?
- Fragmendis 100 ütleb Pascal, et inimesed muud ei teegi kui petavad üksteist. Mida ta sellega silmas peab?
- Milles on meelelahutuse mõte Pascali arvates?
- Milles seisneb mõtlemise väärikus Pascali järgi?
- Pascal kutsub inimest “mõtlevaks pillirooks.” Mida see tähendab?
- Kuidas kirjeldab Camus absurditunde avaldusi?
- Mis on absurditunde põhjuseks Camus järgi?

3. Koostage kirjalikult repliik teemal "Mis on filosoofia?" (repliigi koostamisest räägitakse loengus)

4. LISAÜLESANNE filosoofia eriala üliõpilastele jt filosoofiast huvitatutele: Absurdi ja eksistentsiaalse situatsiooni kohta tänapäevases maailmas lugege loengu jätkuks Tõnu Viigi esseed "Uus esse absurdist: ilma metafüüsilise ülevuset", mis on kirjutatud saatesõnaks Albert Camus Sisyphe müüdi uuele väljaandele (Tallinn: Varrak, 2008, lk. 138-157). Kujundage selle põhjal oma arvamus absurdi situatsioonist tänapäevases Eesti ühiskonnas ja kirjutage lühike kommentaar artikli vormis, kus te esitate ja võrdlete Camus ja Viigi seisukohta, ning argumenteerite ühe või teise (või kolmanda) seisukoha kasuks, ning ülejäänud seisukohtade vastu.

II RELIGIOONIFILOSOOFIA

1. Kuulake loengut religioonifilosoofiast: ja vastake loengu põhjal koostatud küsimustele.

- Milliste küsimustega tegeleb religioonifilosoofia?
Kuidas määratletakse kristliku religiooni jumalat religioonifilosoofias?
Kas jumala olemasolu on võimalik tõestada? Tooge näiteid.
Mis on teodiike?
Kirjeldage filosoofide seisukohti usu ja mõistuse vahekorra küsimuses.

2. Lugege põhjalikult järgmisi tekste ja vastake küsimustele nende tekstide kohta:

Emil Mihai Cioran: Lagunemise lühikursus, peatükk „Lahtiütlemine“

Friedrich Nietzsche, Ecce homo, peatükid “Miks ma saatus olen,” “Miks ma nii elutark olen.“

Küsimused Cioran'i Lagunemise lühikursuse kohta:

- Kuidas Cioran kirjeldab inimest?
- Mida arvab Cioran inimese elust?
- Peatükis "Minu kangelased" ülistab Cioran enesetappu. Millega ta seda õigustab?
- Miks Cioran võitleb elu vastu?

Küsimused Nietzsche Ecce homo kohta:

- Mida tähendab “kõigi väärtuste ümbervääristamine”?
- Millisena kirjeldab Nietzsche enda rolli “kõigi väärtuste ümbervääristamises” ja “katte eemaldamises” kristlikult moraalilt?
- Kes on Nietzsche järgi “immoralist”?
- Mida halba näeb Nietzsche kristlikus moraalisis?
- Kuidas iseloomustab Nietzsche “dekadentlikku inimest”?

- Kuidas Nietzsche seostab oma filosoofiaga oma füsioloogilist seisundit?
- Nietzsche vastandab kristlikule moraalile oma moraali, mida ta kutsub “füsioloogiaks” ja “hügieeniks” (lk. 24-5). Millised on tema “hügieeni” põhimõtted?

3. Kirjutage või lükake ümber üks jumalatõestus.

4. LISAÜLESANNE filosoofia eriala üliõpilastele jt filosoofiast huvitatutele: Lugege Canterbury Anselmi eesti keelde tõlgitud teksti Proslogion (selle leiata Akadeemiast no 9, 1991) ja andke tema jumalatõestusele argumenti kuju. Kaitske või kritiseerige seda argumenti.

III FILOSOOFILINE ANTROPOLOOGIA

1. Kuulake loengut filosoofilisest antropoloogiast

2. Lugege järgmisi tekste:

- Seneca, Moraalikirjad Luciliusele: kirjad VIII, XVI, LXXIV, LXXVII, LXXVIII, XCII, XCIX, CIII, ja CVII.
- Sartre, “Eksistentsialism on humanism” (Vikerkaar 10-11’2004; eraldi raamatuna Tallinn: Varrak, 2007).
-

3. Vastake küsimustele loengu põhjal:

- Mis on ja millega tegeleb filosoofiline antropoloogia? Milliseid filosoofilise antropoloogia paradigmasid te teate?
- Kirjeldage, kuidas mõistetakse inimest järgmistes filosoofilise antropoloogia suundades:
- etoloogiline antropoloogia
- klassikaline filosoofiline antropoloogia
- kristlik antropoloogia
- romantismile omane antropoloogia
- konstruktivistlik ja strukturalistlik antropoloogia
- psühholoogiline antropoloogia
- psühhoanalüütiline antropoloogia
- analüütilisele filosoofiale omane antropoloogia

4. Vastake küsimustele loetud tekstide põhjal

Küsimused Seneca Kirjade kohta:

- Millise rolli omistab Seneca filosoofiale VIII ja XVI kirjas?
- Mida arvate askeesi ideaalist õnneliku elu saavutamiseks? (vt. kiri VIII 3–5, XVI 7–9)
- Mis teeb inimese elu ebakindlaks ja õnnetuks vastavalt LXXIV’e kirjale?
- Kui on õige, et välised hüved tarka ei masenda, kuidas on siis selliste asjadega nagu „kodumaa sissepiiramine, laste surm ja vanemate orjus“ (lk 231)? Seneca vastab LXXIV kirjas intrigeerivalt, et „laste või sõprade kaotus tarka ei masenda“ (lk 233). Kuidas ta seda põhjendab (Seneca jätkab seda teemat XCIX kirjas)? Kas need põhjendused on õiged? Täpsustage, kas Seneca mõistab hukka igasuguse kaasaalamise ja leina lapse kaotuse puhul?

- LXXVII kirjas jutustab Seneca loo Tullius Marcellinuse surmast ja selgitab ka ise, miks surma pole mõtet karta (lk. 248-9). Kas te peate seda selgitust rahuldavaks?
- LXXVIII kirjas annab Seneca nõu, kuidas taluda haiguste poolt põhjustatud kannatusi. Millised need soovitusel on ja millega neist te nõustute?
- Kuidas soovitab Seneca suhtuda saatusesse CVII kirjas?

Küsimused Sartre'i Eksistentsialism on humanism kohta:

- Sartre'i arvates ühendab nii religioosseid kui ateistlikke eksistentsialiste põhimõte, et eksistents eelneb olemusele. Selgitage, mida see tähendab.
- Sartre väidab, et inimene on "visand." Selgitage, mida see tähendab.
- Mis on eksistentsialism ja millised on eksistentsialismi põhimõtted Sartre järgi?
- Miks on Sartre arvates moraalne valik võrreldav kunstiteose loomisega?
- Sartre väidab, et inimene vastutab selle eest, milline ta on? Millega ta seda põhjendab? Kas tema seisukoht pole ebaõiglane nende inimeste suhtes, kes ei ole objektiivsetel põhjustel edu saavutanud?
- Sartre väidab, et moraalteooriad ei varusta meid õigete otsustega. Millega ta seda põhjendab? Kas sama võiks öelda tema enda eksistentsialistliku moraaliga kohta?

5. Filosoofia üliõpilastele ja teistele huvitatutele: kirjutage väike teadusartikkel 2-4 lk, kus te võrdlete Seneca ja Sartre filosoofilist antropoloogiat puudutavaid seisukohti. (Selleks on vaja endale selgeks teha, mis on filosoofiline antropoloogia; esitada koos viidetega kummagi filosoofi seisukoht selles küsimuses, ja siis neid võrreldes väljendada ka enda seisukohta, argumenteerides ühe või teise positsiooni poolt või vastu.)

IV ESTEETIKA, KEELE- JA KULTUURIFILOSOOFIA

1. Kuulake loengut esteetikast, keele- ja kultuurifilosoofiast

2. Lugege järgmisi tekste:

- Bibihhin, Maailm, I loeng (Looming 11'98)
- Platon, Politeia, VII raamat, 514a - 521b (Akadeemia 9'97)

3. Vastake küsimustele loengu põhjal

- Milliste küsimustega tegelevad järgmised filosoofia valdkonnad: esteetika, poliitikafilosoofia, keelefilosoofia ja kultuurifilosoofia?
- Kuidas on võimalik määratleda ilu?
- Kuidas on võimalik määratleda kunstiteost?
- Kuidas on võimalik mõista kunstiteose autori rolli?
- Millisena on nähtud keele rolli?
- Milles on võib näha sõnades peituvat väge?
- Kuidas tekib ja milles seisneb sõnade tähendus erinevate filosoofide arvates?
- Milles seisneb keelerelatiivsuse hüpotees?
- Kuidas on võimalik kultuuri määratleda?
- Milles seisneb inimese ja kultuuri vahekorra probleem?

•

4. Vastake küsimustele loetud tekstide põhjal

Küsimused Bibihhini Maailma kohta:

1. Mis on maailm Bibihhini arvates?
2. Miks on maailma määratlemine Bibihhini arvates probleem?
3. Kuidas Bibihhin kirjeldab inimese ja maailma suhet?
4. Küsimus edasijõudnumatele: Kuidas määratleb Bibihhin terviklikkust?
5. Mis teeb maailma mõistmise tänapäeva inimesele raskeks?

Küsimused Platoni Politeia kohta:

1. Mida koopa allegooria sümboliseerib?
2. Kirjeldage inimeste olukorda selles koopas. Mida nad peavad tõelisuseks?
3. Mis juhtuks kui keegi ühe vangidest vabastaks ja sunniks teda valguse poole vaatama?
4. Mis juhtuks kui üks vangidest viidaks jõuga koopast välja?
5. Kas vabakslastud vang tahaks koopasse tagasi pöörduda pärast seda kui ta on päikesevalgusega harjunud?
6. Mis juhtuks kui vabakslastud vang läheks koopasse teiste inimeste juurde tagasi?

5. Filosoofia üliõpilastele ja teistele huvitatutele:

5.1. Lugege kolm keele- ja kultuurifilosoofia-alast lühiesseed: Borgese esseed "Raamatute kultusest" ja "Ühe nime vastukajade ajalugu" (Jorge Luis Borges, Valik esseid, Tõlk. Ruth Lias, Tallinn: Vagabund, 2000), ning Tõnu Viigi esseed "[Metslase automaat](#)" (Eesti Ekspress, 28.11.2008). Lugege üle ka Pascali mõtted harjumuste kohta.

5.2. Kirjutage ise väike essee keele loomusest või inimese "mina" ja keele / kultuuri vahekorra kohta.

V EETIKA

1. Kuulake loengut eetikast

2. Lugege järgmisi tekste:

- William James, Pragmatism ja elu ideaalid, loeng „Mis teeb elu tähendusrikkaks?”
- Platon, Phaidon: 57a – 84d ja 114e – 118a.

3. Vastake küsimustele loengu põhjal

1. Milliste küsimustega tegeleb eetika ehk praktiline filosoofia?
2. Mis on õnn?
3. Mis on hüve?
4. Millised on võimalused õnne määratlemiseks hüvede kaudu?
5. Kirjeldage Aristotelese naturalistliku hüve eetikat? Mis tähendab naturalistlik hüve?
6. Mis on loomutäius ja mis on pahe klassikalises eetikas?
7. Millised eetika koolkondi Te teate eetilisel õige ja vale teo eristamisel? Nimetage nad ja tooge välja nende positsioonide erinevused.
8. Selgitage eetilise sentimentalismi filosoofilist positsiooni
9. Selgitage deontoloogilise eetika positsiooni

10. Selgitage konsekventsionalistliku eetika positsioone.
11. Milles seisne fatalistlik ja volutaristlik positsioon eetikas? Milliseid fatalistlikul ja volutaristlikul positsioonil olevaid autoreid te tunnete? Selgitage nende seisukohti.
12. Mida tähendab eetilise relativism. Tooge poolt- ja vastuargumente.

4. Vastake küsimustele loetud tekstide põhjal

A. Küsimused James'i Mis teeb elu tähendusrikkaks? kohta:

1. Kuidas suhtub James Chatauqua koosolekukeskusesse?
2. Kuidas suhtub James „tavaliste inimeste tavalisse elusse“?
3. Mida peab James „sisemisteks ideaalideks“?
4. Miks ei püstitata James'i arvates mälestusmärke metrooehitajatele?
5. James'i arvates muutub elu tähendusrikkaks alles siis kui sisemised ideaalid on seotud voorusega (ustavuse-, vapruse- ja visadusega). Selgitage seda väidet?

B. Küsimused Platoni Phaidoni kohta:

1. Kebes küsib Sokrateselt, mida ta arvab inimese õigusest enesetapule (61e). Mida Sokrates Kebesele vastab?
2. Simmias sunnib Sokratest põhjendama oma otsust surmaotsusega leppida ja surm vastu võtta. Sokrates vastab talle kaitsekõnega (63b-69e), mille keskne seisukoht on, et filosoofid ei tegegi muuga kui „suremisega“ või „surnud olemisega“ (64a). Refereerige Sokratese selgitusi Simmiasele ja proovige anda Sokratese kõnele argumendi kuju.
3. Sokratese kaitsekõne oma surmaotsusega leppimiseks on veenev juhul kui on õige üks selle kaitsekõne eeldustest: et hing on surematu. 70a küsib Kebes Sokrateselt, kas on võimalik tõendada, et surnud inimese hing jääb alles ja ei haihtu pärast surma koos kehaga (70a-b). Vastuseks esitab Sokrates järgmise tõestuse, mille keskne tees on vastandite sündimine vastanditest (70c-72d). Esitage see tõestus argumendi kujul.
4. Kui on õige, et kõik sünnib vastanditest, siis peavad elavad olema sündinud surnutest ja surnud elavatest. Et elavad sünnivad surnutest, tõestab Sokrates omakorda põhinedes õppimisele kui taasmeenutamisele (72e-77a) . Esitage see tõestus argumendi kujul.
5. Kui on õige, et kõik sünnib vastanditest, siis peavad elavad olema sündinud surnutest ja surnud elavatest. Kebes aga küsib, kas saab tõestada, et hing siiski pärast keha lagunemist ei haihtuks, olgugi et ta enne keha sündimist olemas oli (77b). Et hing pärast surma ei haihtu, tõestab Sokrates sellega, et üks „oleva kujudest“ ehk liikidest on niisugune, millele laialilagunemine omane ei ole (77c-80b). Esitage see tõestus argumendi kujul.
6. Sokrates väidab, et hauataguse elu kvaliteet sõltub hinge „puhtuse“ astmest. Selgitage seda teooriat.
7. Mida vastab Sokrates Kritonile, kes küsib, kuidas tuleks teda matta (115c)?

5. Filosoofia üliõpilastele ja teistele huvitatutele:

- 5.1. Lugege Tõnu Viigi esseid "[Mis on õnn?](#)", "[Iha objektid](#)" ja "[Objektiivne ja subjektiivne õnn](#)". Paljud teemad nendes esseedes kattuvad loengus räägituga. Kirjutage kommentaar ühele või enamale artiklile, kus te kaitsete või oponente mõnda autori eetika-alast seisukohta.
- 5.2. Kirjutage filosoofiline repliik teemal, millele tugineb / peaks tuginema õiglus. Selgitage seda näitega.

VI EPISTEMOLOOGIA

1. Kuulake loengut epistemoloogiast Loengu kolmandaks osaks lugege Tõnu Viigi artiklit [Fenomenoloogia](#) (20. sajandi mõttevoolud, Toim. Epp Annus, Tallinn-Tartu: TÜ Kirjastus, 2009, lk. 215-228).

2. Lugege järgmisi tekste:

- valik Herakleitose fragmente
- Martin Heidegger: Sissejuhatus metafüüsikasse, §1 – 9.

3. Vastake küsimustele loengu põhjal

- Milliste filosoofiliste küsimustega tegelevad epistemoloogia, tunnetusteooria ja gnoseoloogia?
- Epistemoloogias on sageli oluline tegelikkuse ja näiluse eristamine. Tooge tegelikkuse ja näiluse eristamise vajaduse kohta üks näide.
- Kirjeldage Platoni koopa allegooriat ja selgitage, mida selle mõistujutu elemendid sümboliseerivad.
- Milliseid olemise valdkondi Platon eristab?
- Milliseid teadmise astmeid Platon eristab? Selgitage neid eristusi näidetega.
- Kas põhimõtteliselt on tegelikkust ja näivust võimalik eristada? Tooge välja ja selgitage kolme põhiseisukohta selles küsimuses (objektivism, skeptitsism ja subjektivism).
- Milline on empiristlik seisukoht epistemoloogias? Millised filosoofid on empiristlikul positsioonil?
- Milline on ratsionalistlik seisukoht epistemoloogias? Millised filosoofid on ratsionalistlikul positsioonil?
- Millised on Immanuel Kantitranssendentaalse teooria epistemoloogilised seisukohad?
- Mis on fenomenoloogia?
- Millised on fenomenoloogilisele meetodile omased epistemoloogilised seisukohad?

4. Vastake küsimustele loetud tekstide põhjal

- Mis on Heideggeri arvates metafüüsika põhiküsimus? Miks?
- Mida peab Heidegger küsimiseks, „teada-tahtmiseks“ ja teadmiseks (lk. 38-40)?
- Mida peab Herakleitos teadmiseks selle sõna kõige kõrgemas mõttes? Selgitage. (Kuna Herakleitose tekstid on säilinud ainult fragmentidena, siis tuleb neid interpreteerida!)
- Mida peab Herakleitos tegelikkuseks? Kirjeldage, mida ta võiks sellega silmas pidada?

5. Filosoofia üliõpilastele ja teistele huvitatutele:

5.1. Ma kuulasin üle oma loengud ja ei jäänud rahule sellega, kuidas ma esitasin Iraagi sõja näidet Platoni koopa allegooria põhjal tehtud epistemoloogiliste eristuste demonstreerimiseks. Parandage seda näidet või konstrueerige uus näide, kus te eristate nelja teadmise astet Platoni järgi: eikasia, pistis, dianoia, noesis.

5.2. Vastake natuke keerulisematele küsimustele Tõnu Viigi Fenomenoloogia kohta:

- Mis on transsendentaalne reduktsioon?
- Mida nimetab Husserl intentsionaalsuseks?

- Mille poolest vastandub fenomenoloogia epistemoloogiline seisukoht empiristlikule ja ratsionalistlikule epistemoloogiale?
- Milliseid horisonte eristab Husserl empiiriliselt tajutavate objektide puhul?
- Mille poolest erineb fenomenoloogia transtsendentaalsest filosoofiast?

VII ONTOLOOGIA

1. Kuulake loengut ontoloogiast

2. Vastake küsimustele loengu põhjal

- Milliste küsimustega tegelevad ontoloogia ja metafüüsika?
- Selgitage Platoni ideede-teooriat
- Mis on essentsialism?
- Mis on substants?
- Selgitage Aristotelese substantsi-teooriatühel näitel.
- Millised on ja mida tähendavad küsimused oleva olemusest? Sõnastage mõni oleva olemustuudutav küsimus ja tooge näiteid võimalikest vastustest.
- Millised on ja mida tähendavad küsimused oleva olemisest? Sõnastage mõni oleva olemistvõi olemist ennast puudutav küsimus ja tooge näiteid võimalikest vastustest.
- Milliste filosoofia tegemise tehnikatega teselle kursuse jooksul kokku puutusite?
- Milline on filosoofilise teadmise loomus?
- Nimetage Euroopa ajaloo põhiperioode ja nende perioodide olulisemaid autoreid.

3. Filosoofia üliõpilastele ja teistele huvitatutele:

3.1. Lugege Tõnu Viigi artiklit Heideggerist ja ontoloogilisest traditsioonist - see kirjeldab klassikalise ontoloogia küsimusi; ja tema artiklit kultuurivormide loomusest - see kirjeldab kultuurivormide transtsendentaalset ja ontoloogilist staatust kultuurifilosoofia problemaatikast lähtuvalt.

3.2. Kirjutage neist lähtudes või neist tõukudes väike essee mingi omalt poolt valitud asja või nähtuse ontoloogiast.